

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ - ΕΥ ΖΗΝ
2. ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΛΗΨΗ

«Ενδυνάμωση
Συνεργασία. Αποδοχή
Προλαβαίνουμε τη Βία
πριν εμφανιστεί»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	Νηπιαγωγείο Μακρυωτίκων Πυλάρου Σάμης Κεφαλονιάς	ΤΜΗΜΑ: 1 ^ο Υποχρεωτικό κ Ολοήμερο Τμήμα	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2024-2025
Θεματική	Ζω καλύτερα – Εύ Ζην	Υποθεματική	Ψυχική και συναισθηματική υγεία και πρόληψη

ΒΑΘΜΙΑΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ

Νηπιαγωγείο

Τίτλος

Ενδυνάμωση. Συνεργασία. Αποδοχή.
Προλαβαίνουμε τη Βία πριν εμφανιστεί

**Δεξιότητες στόχευσης
του εργαστηρίου**

- Δεξιότητες του 21ου αιώνα -4c's (κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)
- Δεξιότητες Ζωής (Ενσυναίσθηση, Ευαισθησία, Αυτομέριμα, Υπευθυνότητα, Επίλυση προβλήματος, Πολιτεότητα, Κοινωνικές Δεξιότητες)

**Σύνδεση με την βασική
θεματική**

Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία- Πρόληψη: Πρωτογενής Πρόληψη σε παρουσίαση φαινομένων Σχολικής Βίας

Προαπαιτούμενες γνώσεις

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στην εποχή μας, η παρουσία «του άλλου», γίνεται ολοένα και περισσότερο πιο εμφανής. Ο κάθε «άλλος», δικαιούται και αυτός/ή ισότιμη αντιμετώπιση και σεβασμό. Το ερώτημα που δημιουργείται είναι: Πόσο εξοικειωμένοι/ες είμαστε όλοι/ες εμείς οι υπόλοιποι/ες με τον/την διαφορετικό/ή, ώστε να τον/την αποδεχτούμε και να τον/την σεβαστούμε; Στη θέση του «άλλου», του διαφορετικού, μπορεί να βρεθεί ο/η καθένας/μία από εμάς, ανεξαρτήτου εμφάνισης, καταγωγής, γλώσσας, χαρακτήρα. Η εξοικείωση με το διαφορετικό βοηθάει στην ισότιμη αντιμετώπιση του και παρέχει περισσότερες δυνατότητες ως προς την αποδοχή του. Πολύ συχνά οι αντιδράσεις απέναντι στο διαφορετικό είναι εκδηλώσεις βίας. Τα τελευταία χρόνια έχουμε γίνει μάρτυρες περιστατικών βίας τα οποία λαμβάνουν χώρα και στο σχολικό πλαίσιο. Το ζητούμενο πριν την εκδήλωση και την αντιμετώπιση του περιστατικού βίας είναι η πρόληψη.

Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η πρωτογενής πρόληψη εκδήλωσης περιστατικών βίας και η καλλιέργεια της συναισθηματικής ανάπτυξης, με ιδιαίτερη έμφαση στην εξοικείωση-αποδοχή του «άλλου». Με ποιους τρόπους βοηθάμε τον εαυτό μας, ως άτομο, αλλά και ως μέλος της ομάδας, να αποδεχτεί τον «άλλον», αλλά και να αναπτύξει μηχανισμούς άμυνας όταν νιώσει ότι απειλείται;

Ενδυνάμωση- Συνεργασία-Αποδοχή. Τα τρία στάδια που οφείλουμε να δουλεύουμε με τις ομάδες των παιδιών από μικρή ηλικία. Όσο πιο πολύ εξοικειωνόμαστε με τον «άλλον», τόσο πιο πολύ μειώνουμε τις περιπτώσεις εκδήλωσης βίας προς αυτόν/ή

ΠΗΓΗ: ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ Τ., «Ενδυνάμωση. Συνεργασία. Αποδοχή. Προλαμβάνουμε τη βία πριν εμφανιστεί». Εργαστήρια δεξιοτήτων. ΙΕΠ.

Ενδεικτικές δραστηριότητες

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο	Δραστηριότητες
<ul style="list-style-type: none"> ✚ αντιληφθούν τα κοινά και τα διαφορετικά στοιχεία που έχουν μεταξύ τους. ✚ Να συνεργαστούν	<p>Τίτλος: «Ένας κύκλος μας ενώνει...»</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα</p> <p>Τα παιδιά κάθονται στο έδαφος σε σχήμα κύκλου. Ο/Η εκπαιδευτικός ζητάει να σηκωθούν σαν ελατήρια, τα παιδιά που έχουν ένα κοινό εξωτερικό χαρακτηριστικό π.χ όσα παιδιά έχουν κοντά μαλλιά ή όσα παιδιά φοράνε παπούτσια με κορδόνι. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται και κάθε φορά σηκώνονται διαφορετικές ομάδες παιδιών με βάση κάποιο κοινό χαρακτηριστικό.</p>

2^η Δραστηριότητα

Διαβάζουμε το παραμύθι: «Τα χεράκια δεν χτυπάνε, τα χεράκια αγαπάνε...» των εκδόσεων ΒΑΡΦΗ ως αφορμή για την δραστηριότητα. Μετά το τέλος του παραμυθιού θα πρέπει να ανοίξουμε το σεντούκι που βρίσκεται δίπλα μας για να δούμε τι περιέχει. Για να καταφέρουμε να ανοίξουμε το σεντούκι θα πρέπει να απαντήσουμε σε 3 ερωτήσεις. Κάθε παιδί όταν απαντάει σε μια ερώτηση δοκιμάζει το κλειδί να δει αν ταιριάζει ώστε να ανοίξει το σεντούκι. Στο 3^ο κλειδί το σεντούκι ανοίγει και βλέπουμε ότι περιέχει ένα κουβάρι σπάγκο και ένα ψαλίδι. Μ' αυτά τα αντικείμενα τα παιδιά θα παίξουν ένα παιχνίδι.

Τα παιδιά κάθονται σε έναν κύκλο. Κάθε παιδί λέει το αγαπημένο του παιχνίδι. Αφού όλα τα παιδιά πουν το παιχνίδι που τους αρέσει τότε αυτοί που έχουν πει το ίδιο παιχνίδι πιάνουν το ίδιο κομμάτι σχοινιού. Αφού όλα τα παιδιά ενωθούν με τους συμμαθητές τους που έχουν κοινά μέσω τους σχοινιού δημιουργείται ένας ιστός αράχνης.

Παραγόμενο:

Εικόνα 1. Παίζοντας στον κύκλο

- Να συναισθανθούν την μοναδικότητά τους
- Να εξοικειωθούν με τον εαυτό τους.
- Να αναδείξουν τα θετικά στοιχεία του εαυτού τους.
- Να δεθούν με τα μέλη της ομάδας τους.

Τίτλος: «ο
Εαυτός μου και
οι άλλοι»

1^η δραστηριότητα

Στην τάξη μας έρχεται ο Άκης ο κανονάκης με σκοπό να μας διδάξει τρόπους συμπεριφοράς. Ζητάει την βοήθεια των παιδιών ώστε να συνδιαμορφώσουν τους κανόνες. Τα παιδιά λένε τους κανόνες που πιστεύουν ότι ταιριάζουν στην τάξη μας. Εμείς τους καταγράφουμε σε ξεχωριστά χαρτάκια και τα παιδιά τους εικονογραφούν. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία τα χαρτάκια κολλιούνται πάνω στον Άκη κανονάκη, ο οποίος θα παραμείνει στην τάξη μας για να μας θυμίζει τους κανόνες συμπεριφοράς (βλ. εικ. 2).

Παραγόμενο:

Εικόνα 2. Ο Άκης κανονάκης

2^η δραστηριότητα

Για το δέσιμο της ομάδας τα παιδιά μπαίνουν σε μια διαδικασία να φτιάξουν μια απλή ομαδική ζωγραφιά με τον εξής τρόπο: δίνουμε στα παιδιά κηρομπογιές. Το κάθε παιδί παίρνει στο χέρι του όποιο χρώμα κηρομπογιάς του αρέσει. Στο κέντρο της ομάδας έχουμε τοποθετήσει ένα μεγάλο άσπρο χαρτί. Το κάθε παιδί τραβάει μια γραμμή. Αφού τραβήξουν όλα τα παιδιά της ομάδας από μια τυχαία γραμμή αρχίζουν να ζωγραφίζουν πάνω σε αυτό που δημιουργήθηκε. Το αποτέλεσμα το παρουσιάζουν στους συμμαθητές/τριες τους (βλ. εικ. 3).

		 <p data-bbox="836 949 1136 976">Εικόνα 3. Ομαδική εργασία</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιληφθούν το πόσο ξεχωριστά είναι. • να καταλάβουν ότι η διαφορετικότητά τους δεν τους εμποδίζει στο να περνάνε καλά. 	<p>Τίτλος: « Δυναμώνω – προστατεύω – πιστεύω στον εαυτό μου »</p> <p>Αυτοεκτίμηση</p> 	<p>1^η δραστηριότητα</p> <p>Τα παιδιά επισημαίνουν ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό των συμμαθητών/τριών τους. Οι σκέψεις τους καταγράφονται (βλ. εικ. 4).</p>

Εικόνα 4. Οι φίλοι μου για μένα...

2^η δραστηριότητα

Παρατηρούν το πρόσωπο του φίλου τους και το ζωγραφίζουν πάνω σε διαφανή καπάκια (βλ. εικ. 5).

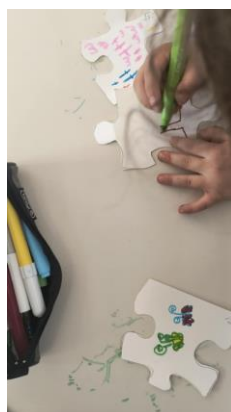

Εικόνα 5. Ζωγραφική σε καπάκια

<ul style="list-style-type: none"> • Να συνεργαστούν • Να καταλάβουν την αναγκαιότητα της επικοινωνίας 	<p>Τίτλος: « Συναισθάνομαι τον άλλον – ενσυναίσθηση – επικοινωνία»</p> 	<p>1^η δραστηριότητα</p> <p>Τα παιδιά φτιάχνουν ένα παζλ όλα μαζί με τον εξής τρόπο: Το κάθε παιδί έχει δημιουργήσει από ένα κομμάτι. Τα κομμάτια ενώνονται και δημιουργούν μια εικόνα. Μ' αυτόν τον τρόπο γίνεται ο παραλληλισμός ότι όλοι μαζί, (δίνοντας ο καθένας το καλύτερο του κομμάτι) μπορούμε να δημιουργήσουμε κάτι πολύ όμορφο (βλ. εικ. 7).</p> <p><u>Παραγόμενα:</u></p>
--	---	--

Εικόνα 6. Δημιουργία παζλ

<ul style="list-style-type: none"> • Να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη • Να θέσουν προβληματισμούς • Να προσπαθήσουν να βρουν λύσεις. 	<p>Τίτλος: « Η ιστορία της Αφρούλας – επίλυση προβλήματος)</p> 	<p>1^η δραστηριότητα</p> <p>Η Αφρούλα – κούκλα (βλ. εικ. 9) στο σχολείο μας αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα με την φίλη της. Συγκεκριμένα αισθάνθηκε άσχημα που η φίλη της της έκανε ένα άσχημο σχόλιο για τα μαλλιά της. Η Αφρούλα ζητάει την βοήθεια των παιδιών για το πώς να λύσει το πρόβλημα. Τα παιδιά προτείνουν διάφορες λύσεις τις οποίες εμείς καταγράφουμε. Στο τέλος η Αφρούλα φεύγει από την τάξη και δεσμεύεται ότι θα γυρίσει την επόμενη μέρα για να μας πει ποιόν τρόπο διάλεξε για να λύσει το πρόβλημά της.</p> <p><i>Εικόνα 7. Η Αφρούλα</i></p> <p>2^η δραστηριότητα</p> <p>Οι λύσεις που πρότειναν τα παιδιά στην σύγκρουση που είχε η Αφρούλα με την φίλη της καταγράφονται σε ένα πίνακα και χρησιμοποιούνται σε μια ακόμα δραστηριότητα ως εξής:</p>

και να δημιουργήσουν μια στήλη – τοίχο πίσω από το τελευταίο παίκτη. Όποια ομάδα μεταφέρει και χτίσει τη στήλη – τοίχο πρώτη είναι η νικήτρια. Η μεταφορά των τούβλων γίνεται πάνω από τα κεφάλια των παιδιών (βλ. *εικ. 12*).

Εικόνα 9. Παιχνίδι με μεγάλα τουβλάκια

2^η δραστηριότητα

Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια. Το κάθε ζευγάρι μπαίνει σε ένα στεφάνι και έχει ως στόχο να συνεργαστεί για να μεταφέρει τα μπαλάκια από το ένα καλάθι στο άλλο. Το ζευγάρι που θα το καταφέρει πρώτο κερδίζει. Το παιχνίδι τελειώνει όταν όλα τα ζευγάρια παίξουν από μια φορά (βλ. *εικ. 13*).

		 <p style="text-align: center;"><i>Εικόνα 10. Παιχνίδι με στεφάνια και μπαλάκια</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια της συνεργασίας και της αλληλεγγύης. • Αξιολόγηση του εργαστηρίου 	<p style="text-align: center;">Τίτλος: «Παίζοντας ξανά και ξανά... και αξιολογώντας»</p> 	<p>1^η δραστηριότητα</p> <p>Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Στόχος της κάθε ομάδας είναι να συνεργαστούν για να μεταφέρουν τα μπαλάκια από το ένα καλάθι στο άλλο. Η μεταφορά γίνεται κάτω από τα πόδια των παιδιών. Η ομάδα που θα μεταφέρει πρώτη τα μπαλάκια της κερδίζει (βλ. <i>εικ. 15</i>).</p> <p style="text-align: center;"><i>Εικόνα 11. Μεταφέροντας τα μπαλάκια...</i></p> <p>2^η δραστηριότητα</p> <p>Δημιουργούμε τα βραβεία βοήθειας. Σ' αυτά θα αναγράφουμε καθημερινά την βοήθεια που προσφέρουν τα παιδιά στους φίλους τους. Με αυτόν τον τρόπο θα μεταφέρουν και στους γονείς τα επιτεύγματά τους (βλ. <i>εικ. 16</i>).</p>

Εικόνα 12. Βραβείο βοήθειας

3^η δραστηριότητα

Δημιουργούμε ένα εργαλείο αξιολόγησης με τον εξής τρόπο: Εκτυπώνουμε 3 πρόσωπα με διαφορετικά συναισθήματα που συμβολίζουν τα υπέροχα, το έτσι και έτσι και το άσχημα (βλ. εικ. 17). Τα παιδιά ζωγραφίζουν από ένα μανταλάκι το καθένα. Όταν ολοκληρωθεί το εργαστήριο ζητάμε από τα παιδιά να μας πουν πώς τα πέρασαν και να βάλουν το μανταλάκι τους στην φάτσα που τα εκπροσωπεί. Αφού τοποθετήσουν το μανταλάκι τους κάνουμε περισσότερες ερωτήσεις για να μπου σε μια διαδικασία να σκεφτούν και να εκφραστούν.

Εικόνα 13. Φατσούλες αξιολόγησης

Θέτουμε ερωτήσεις στα παιδιά όπως:

- Τι ήταν πιο ενδιαφέρον από όλα αυτά που κάναμε;
- Ποιο εργαστήριο τους άρεσε πιο πολύ;
- Τι ένιωσαν;
- Τι θα άλλαζαν;
- Τι κατάφεραν;
- Πώς αντιδρούν στο διαφορετικό;
- Τι καινούριο έμαθαν για τον εαυτό τους;
- Πώς μπορούν να αποφύγουν τις συγκρούσεις;

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις

Σημειώσεις:

